

FJELLVEIMARSJEN

Turmarsj fra Bjørnmyr gård til Sjonstå

Den første kjente transporten av malm mellom Sulitjelma og Sjonstå foregikk med ryggsekk. Vinteren 1880/81 ble de første malmtransportene med hest foretatt. Her er det kjent at folk fra Sjonstå, Tveråmo og Sjonstådalen foretok transporten.

Der er derimot ikke særlig kjent i hvilken forfatning den daværende veien var i. Muligens var det bare en enkel sti som ble brukt mellom gårdene i dalen, og som etter hvert nybyggerne i Sulitjelma benyttet seg av.

I 1875 bodde det ca. 50 mennesker i Sulitjelma, så en kan vel derfor ane at en del trafikk gikk gjennom dalen, da både kirke og handelssted lå ute i Skjerstadsfjorden. I tillegg vet vi at det var bosetning allerede i 1740-årene i Skofferdalen, og at de hadde en form for vei fra Skofferdalen til Sjonstå.

Etter skjerpingen og aktiviteten rundt 1880 tallet ble det forholdsvis stille med hensyn til malminnfunnene i Sulitjelma. Vi vet at en ing. Bruun i 1882 hadde satt igang med å bygge en vei over Berrfjell, men dette arbeidet ble ikke fullført.

I 1886/87 bygde ing. Hasselbom en snøvei over fjellet, og i april 1887 kjørte en med hest og slede denne strekningen for første gang.

Men allerede våren 1888 ble det igangsatt bygging av en ordentlig vei over fjellet.

Transporten av malmen over fjellet var naturlig nok svært arbeidskrevende, og det ble ganske tidlig satt igang arbeide med alternativ transport.

Linbane og jernbane ble vurdert. Det ble som kjent jernbaneideen som vant, og allerede høsten 1892 ble jernbanedrift satt igang mellom Fossen Dam og Sjonstå.

Fjellveien var da en "saga blott" for malmtransport, men den hadde utført sin funksjon de første viktige årene for gruvedriften i Sulitjelma.

Veitransport ble allikevel i noen år benyttet om vinteren fordi jernbaneutstyret ikke var godt nok.

Men veien ble en god gårdsvei for de gårdene som lå langs veien, og slik har den vært benyttet mere eller mindre helt til disse dager. Veien har selvfølgelig stedvis vært vedlikeholdt, spesielt mellom Tveråmo og gården Lyngås. Etter at fraflyttingen på Bjørnmyr og Øvrefjell ble gjort i 60-årene, har vedlikeholdet av Fjellveien vært minimal.

I vel 60 år ble veien benyttet som gårdsvei. Bruk av hestekjøretøy og senere små tohjulstraktorer, sammen med en viss form for vedlikehold, gjorde at veistandarden ble bevart. På slutten av 50- og 60-tallet ble 2 høyspentledninger satt opp gjennom Sjønstådalen. Mye av transporten til disse kraftledningene ble foretatt langs Fjellveien med store traktorer. Dette førte til at veien på mange steder ble ubotelig ødelagt. Stikkrenner ble kjørt tette, og ved siden av at vegetasjonen fikk vokse fritt, medførte dette at veien de senere årene har forfalt betraktelig.

Det er nu igang et enkelt dugnadsarbeide for å sinke forfallet av veien. Spesielt er arbeidet med å reparere stikkrenner og grøfter et viktig arbeide for å bevare veien. En del av vegetasjonen som er vokset opp, er forsøkt fjernet, slik at en kan foreta en normal fottur på veien.

Det er håp at vider vedlikehold kan fortsette uten å lage for store sår i naturen langs veien.

Det er i år satt opp skilter med navn på de forskjellige stedene langs veien. En enkel liten kommentar til skiltene er også hengt opp. Det er sikkert mange som sitter inne med opplysninger om Fjellveien og de enkelte stedene langs veien, som vi ber om å bli kjent med. Ta derfor kontakt med komitémedlemmene.

Vi vil takke følgende for et godt arbeide for å få Fjellveien i slik stand at "Fjellveimarsjen" kan avvikles tilfredsstillende:

Skiltmaker Geir Olsen - Bursi.

Maskinkjørere Bror-Arne Nilsen og Arnstein Hanssen

Dugnadsgjengen: Oddvar Bjørnmyr - Arnfinn og Edmond Fjeld -

Sture Hugås - Edgar Wammervold - Hallgrim Hanssen og Ove Dag Nilsen.

Fjellveimarsj-komiteen

Folkets Hus - Sjønstå